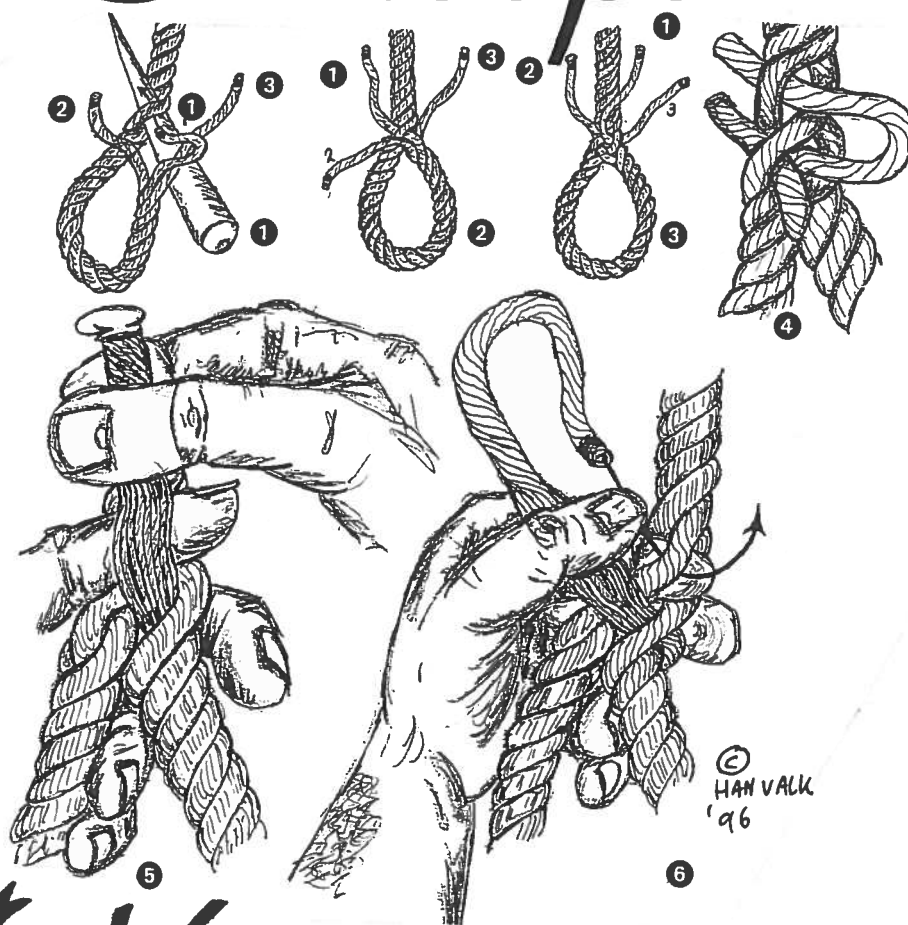

No.17 April 1999

Het Knoope

Knauwertje

Van De Redactie

Tjeetje, is de *Knooeknauwer* eens op tijd in plaats van een maand te vroeg! Sorry hoor, maar dat komt vanwege de berg werk die er iedere dag op me ligt te wachten. Laat ik daar echter niet over zeuren. Je doet het jezelf per slot van rekening aan, toch? Niet dan?

Op beide fronten van het KK-gebeuren is het druk. Op het internet zeker. Grappig eigenlijk dat KKi soms eerder met de "nieuwttjes" komt dan *Het Knooeknauwertje* zelve. Niets verbazends eigenlijk, aangezien de elektronische snelweg uit zichzelf sneller is dan het papier en het biedt ook meer mogelijkheden. Op KKi staat bijvoorbeeld het fraaie artikel van Ineke de Kok in kleur terwijl het in de vorm van zwart wit lijntekeningen de pagina's van KK bereikte. Je moet eens naar de website surfen om te kijken hoe de layout trouwens veranderd is. Je kunt er ook lezen (en bekijken!) over hoe de Weertse tentoonstelling '*Een Wereld Vol Knopen*' door Willy Willaert georganiseerd vorm neemt. Je kent het adres ondertussen wel <http://www.euronet.nl/users/vdgriend/homepage.htm>. Meer over de internationale knopen tentoonstelling elders in dit nummer alsmede de speciale bijsluiter ervan. Die moet je zeker eens goed bekijken. Krijg je eens een indicatie van wat er allemaal achter zo'n gigantisch project steekt!

And now for something completely different. De afkorting ISBL99 staat voor het zesde internationale symposium over bolbliksem. Het wordt gehouden in het auditorium van het Natuurkunde gebouw aan de uni van Antwerpen 23-25 augustus. Jeps, er is ook een internetsite over. Kijk maar eens op <http://home.wxs.nl/~icblsec>. Of als je de organisator wilt emailen kan dat op: icblsec@wxs.nl. Wat hebben bolbliksems met knopen te maken? Tjah, daarover vertelt Geert Dijkhuis al in dit nummer van KK. Hij en ondergetekende geven beiden op ISBL99 een praatje over wiskundige analyses van knopen en bolbliksems. Nouja, ik meer over knopen dan bliksems. Feitelijk is dat al blixem genoeg! Maar er bestaat dus een samenhang, getuige het bijgevoegde plaatje van een paar van Geert's knopen. Als het je als "niet moeilijk" overkomt stel ik voor dat je zelf eens probeert om op het scherm van je PC een knoop te tekenen...

Wat hadden we nog meer? Welkom aan Rachel Hardy (Hengelo) en Maggie Machado uit (Scappoose/Oregon/USA). Ze waren al geabonneerd op KK-i, maar nou ook op de hard-copy ervan. Rachel Hardy (faust_rachel@wxs.nl) uit Hengelo heeft, op mijn verzoek, al een profiel van haar hobby in KK gezet heeft. Erik van Zwol vroeg in een brief wat de officiële afmetingen zijn van de zeekist van Klaas Knop. WieUtWeetmaggutzegguh. Trouwens over Klaas Knop Fonds, Terschelling en zo gesproken. Er is te vertellen dat Ineke weer bezig is om in het najaar een bijeenkomst op Terschelling te organiseren. Het KKF bestaat dan 75 jaar mijne dames en heren! Jaawel, dat is wel een applausje waard.

Het mooie plaatje op de voorpagina komt uit het boekje van Han Valk en is met toestemming van Walter Wybrand van uitgeverij van Soeren gereproduceerd. Vraag maar na! Hij woont Rooseveltlaan 191, 1079AP Amsterdam.

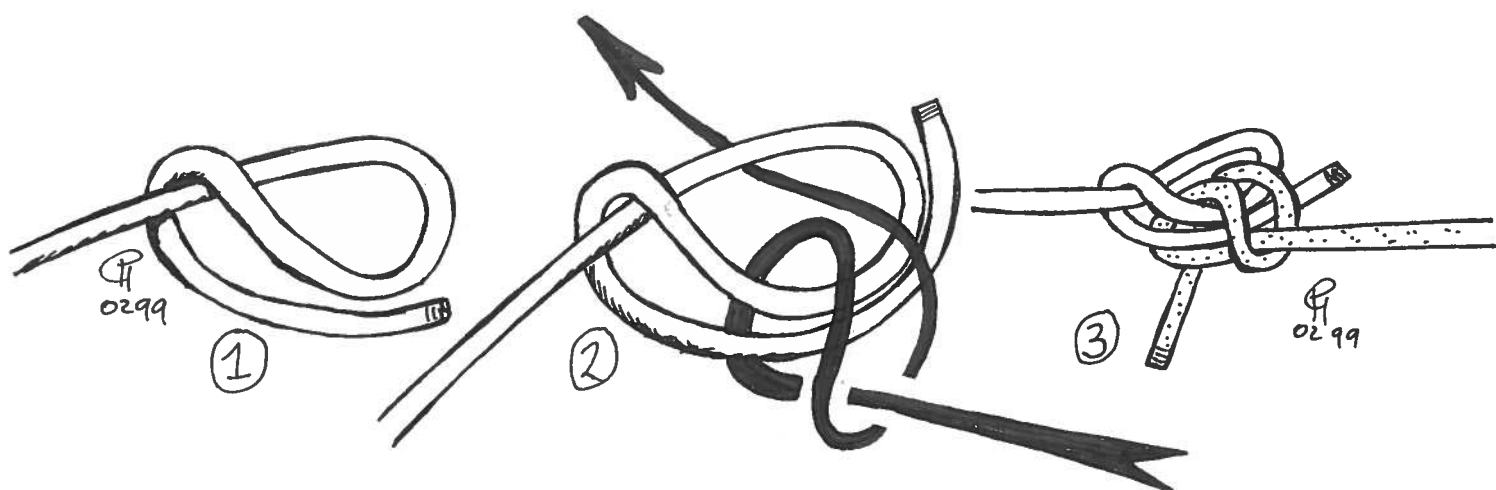
Hé, khou hier op. Kennugaanknopuh!

Pieter.

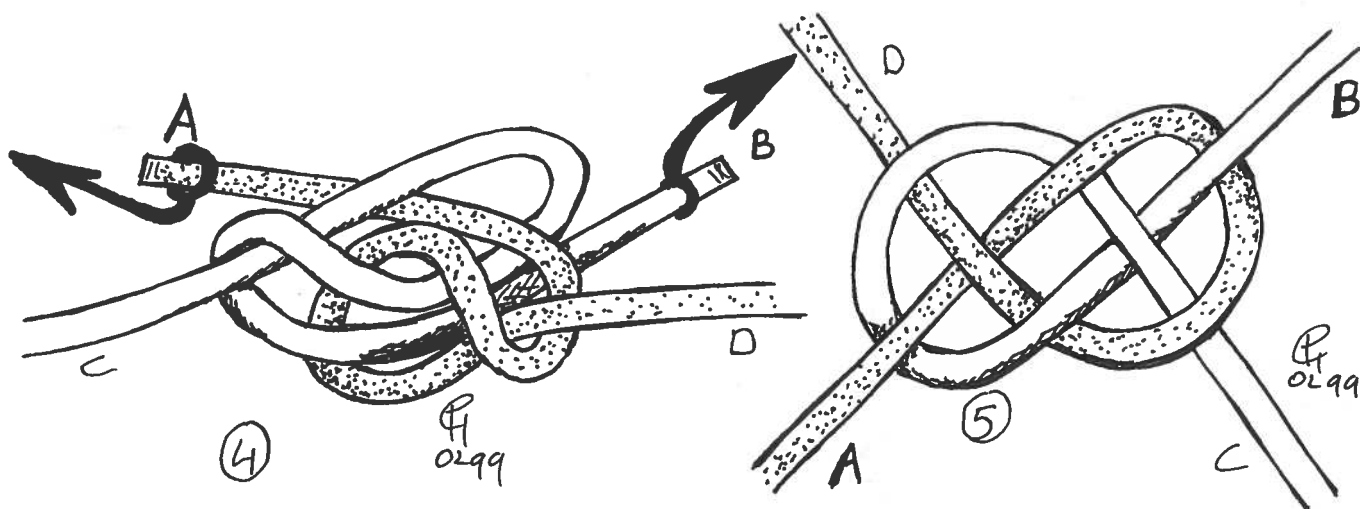

Kinder Knoop Pagina De Hieling Steek

Er is een fraai knooppje dat gebruikt wordt om hele dikke touwen met elkaar te verbinden. Zoals de zeeman zegt: "om trossen te hielen". Waarom hebben ze daar een speciale steek voor zul je vragen? Awel, omdat dik touw heel veel frankskes kost en dus niet beschadigd mag worden door het knopen ervan. Bovendien moet de steek ook weer makkelijk los te maken zijn. De Hieling Steek voldoet glansrijk aan al die eisen. Ik zal je hier een methode laten zien die ik van Faroerse vissers geleerd heb. Deze verbindingsteek werd door hen tijdens de kabeljauwvisserij in Groenland veel gebruikt om de vislijnen aan elkaar te knopen. De Hieling Steek kon men zelfs in bevroren toestand zonder gebruik van een voorhamer en/of dynamiet ontknopen!

Maak eerst een Achterhand Steek zoals in Fig.1 Laat de tamp van de tweede tros zoals in Fig.2 erdoor heen gaan. Trek aan beide tampen *en* aan beide staande enden tegelijk (Fig.3). Mooi dingetje, hè? Als je nou aan de eindjes die ik in Fig.4 A en B genoemd heb trekt terwijl je de eindjes C en D even vastzet, dan kapseizt de Hieling Steek naar een vorm zoals die vaak in de boeken staat. Probeer zelf eens van zo'n platte versie een matje te maken (Fig.5).

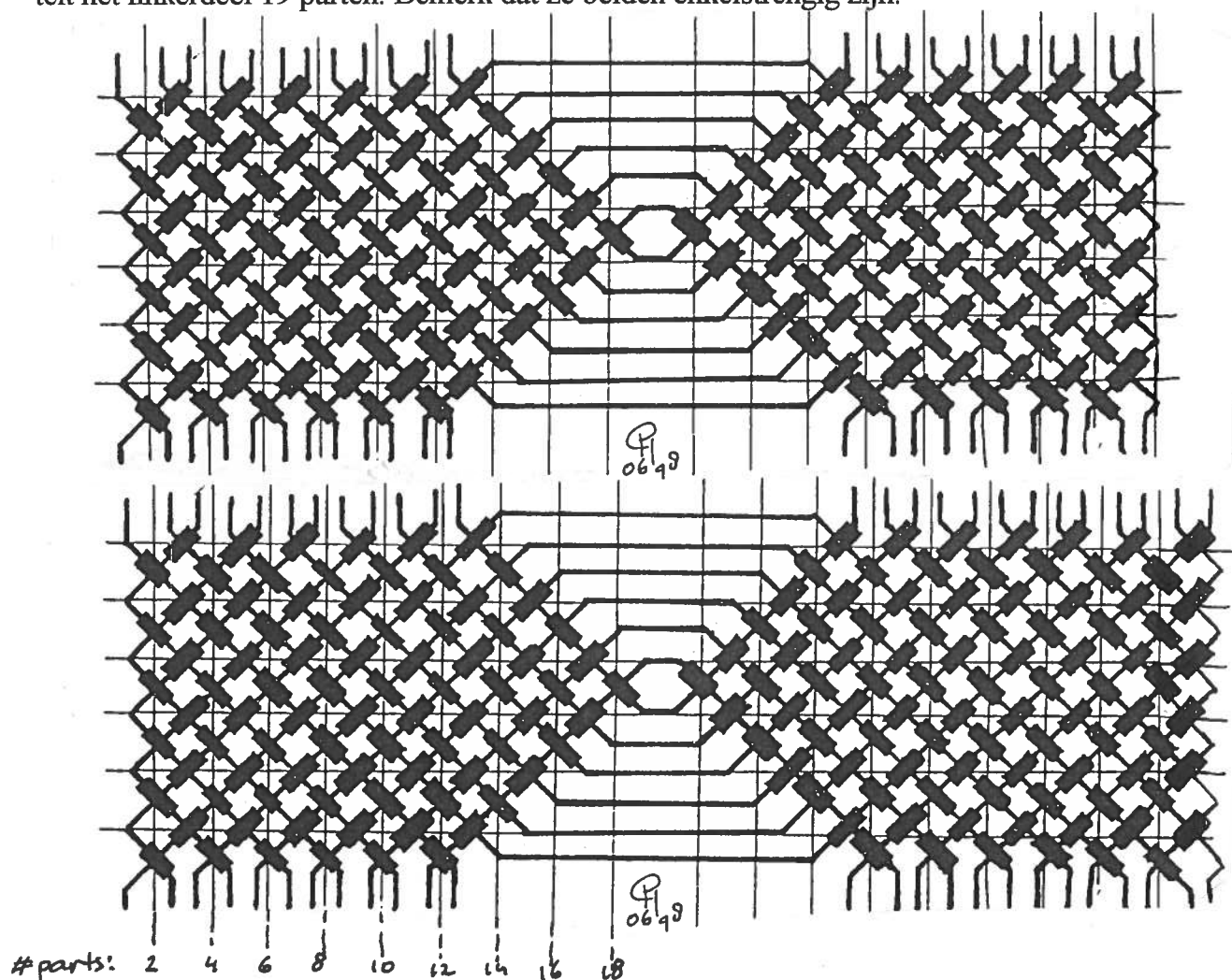

Knie Knoopjes

Harold Scott (Brixworth/Engeland)

In KK14 stond het rasterdiagram van een Knieknoopje. Als je aan de hand van dat diagram een dergelijke knoop had proberen te maken, dan had je ontdekt méér dan één streng nodig te hebben. De essentie van mijn ontdekking was dat als je een aantal reguliere rasters in een Knoopkruis op elkaar zette dat er dan precies een niet-semi-regulier moet zijn om een enkelstrengige konstruktie op te leveren. Met andere woorden: alle rasters op één na moeten semi-regulier zijn. Semi-regulier betekent uit méér dan één streng bestaan.

Omdat een Knieknoop een limiet vorm is van Knoopkruizen geldt de regel die ontdekte ook voor Knieknoopjes. Als je goed naar het Knieknoopje uit KK14 kijkt en aan weerszijden van de middenas de parten telt zie je dat beide pijpjes even groot zijn. Ze tellen beiden 18 parten. Hieronder een paar enkelstrengige Knieknoopvoorbeelden. Het rechterdeel heeft in beide gevallen nog steeds 18 parten, maar het linkerdeel in de bovenste telt 17 parten. In de onderste telt het linkerdeel 19 parten. Bemerk dat ze beiden enkelstrengig zijn.

Over Van Alles En Nog Wat Albert Vlietstra (IJmuiden)

In een aantal verschillende bladen heb ik onderstaande zaken aangetroffen. Daar ze iets met onze hobby te maken hebben, meende ik dat er vast wel andere knopers zouden zijn die ze ook interessant konden vinden.

ORIGINELE ZEILMAKERIJ IN ZEE- EN HAVENMUSEUM.

Een wonderlijk mens moet hij geweest zijn. Iemand die duidelijk van een geintje en grolletje hield. Gerrit Visser is zelfs twee jaar na zijn overlijden nog steeds een begrip op Ameland. Zeeman, zeilmaker, scheepstuiger, noem maar op. Er zijn weinig dingen die de eiland bewoner niet heeft gedaan. Zijn schuurtje achter het huis moet verdraaid veel hebben geleken op de uitdragerij van Malle Pietje. Met dit verschil dat de bezoekers niet werden verrast met een kopje koffie, maar met een Beerenburgh en zoute haring. Al voor zijn overlijden speelde Ameland met de gedachte de complete inboedel van zijn schuur te schenken aan het Zee- en Havenmuseum in IJmuiden. Aan de hand van bestaande foto's van het interieur van de schuur is de zeilmakerij herbouwd op de zolderverdieping van het havenmuseum. Daarnaast kon het museum de complete collectie zeilmakersgereedschap overnemen. Vele stukken zijn ruim honderd jaar oud. Voor de verder inrichting van de zolder kreeg het Zee- en Havenmuseum een uniek zeilmakersbankje van de IJmuidense zeilmaker Jan Zeeuw.

Bron: Het blad *Zeezeiler*, een uitgave van de Vereniging IJmuider Zeezeilers. Jaargang 9 nummer 3, oktober 1996, blz.4

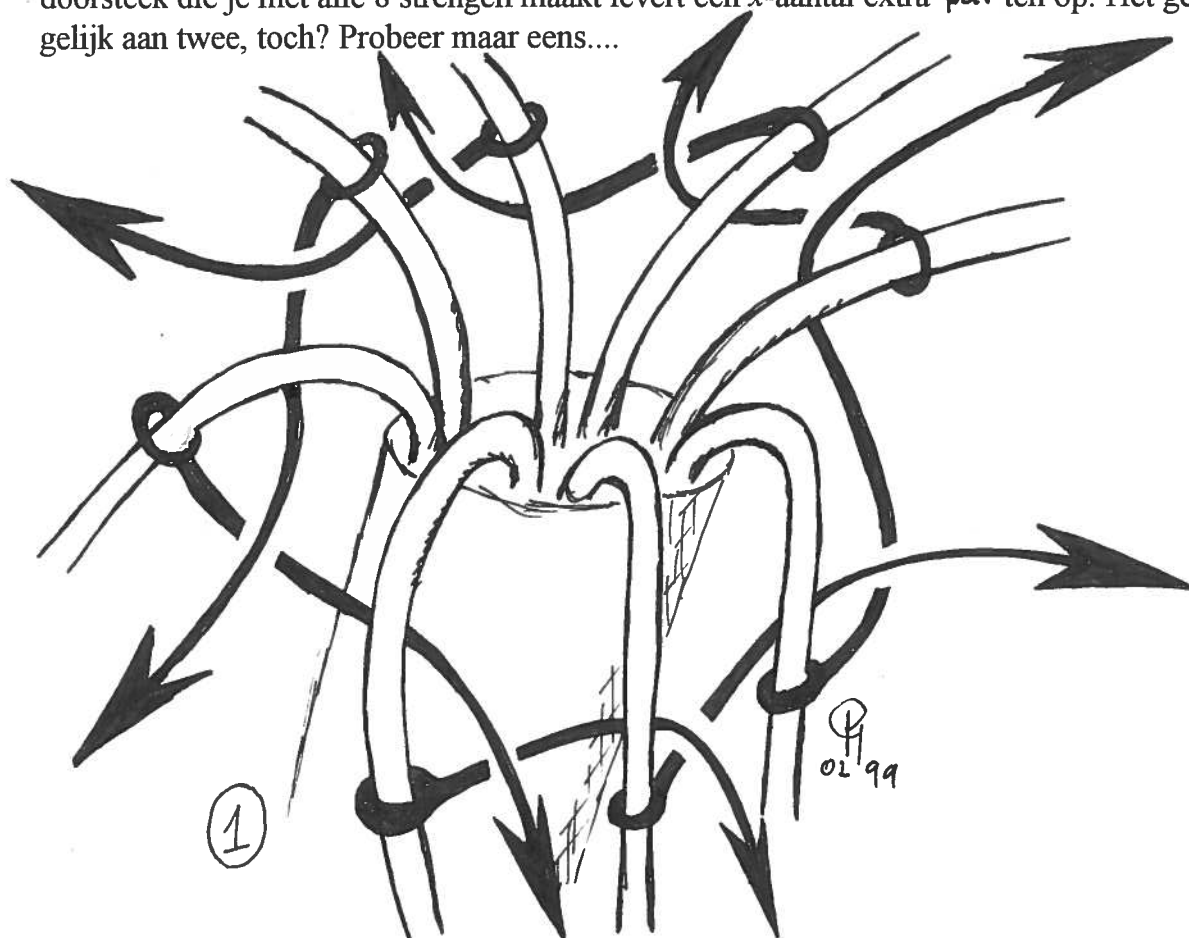
In het *NRC* van donderdag 6 augustus 1998 stond er op blz. 9 van de Economie sectie, een verhaal en een plaatje van een kraan die duizend ton op kon tillen. Om aan het gewicht van een miljoen kilo te komen had men in het Brabantse stadje Oosterhout 24 met beton en zand gevulde containers opgestapeld en op een hijsframe gezet. Dat hijsframe is voor schiemannen interessanter dan de rest van het verhaal. Op het plaatje is namelijk te zien dat de 15 cm diameter stalen trossen gesplitst zijn. Bovendien zijn de tampen van de strengen niet afgeknipt, maar lang gelaten en vast gebindseld. Het zou leuk zijn iets meer van die splitsen te weten te komen.

Verder had ik een recensie van een boekje over een VOC-schip's tuigage in het watersportblad *Zeilen*, nr. 3 1996, blz.63 gevonden. Het werkje, *VOC-schip onder zeil (Zeilmaken met oog voor het verleden)*, door Han Valk, wordt elders in dit KK-nummer al besproken.

Andere Einden Van Het Vuurtoren Knoopje

In KK13 deed Willy Willaert een ontwerpvoorstel voor het Ton Knoopje. Uiteraard had deze redakteur een vout gemaakt in de mogelijke kodering voor de afsluitende knoop. Willy stelde voor om met een $p/b=7/8$ te eindigen en zei dat daarop een Casa kodering (U1-O1-U1-O1-U1-O1) geïmplementeerd kon worden. Dat is natuurlijk zo, want een Casa kodering kan namelijk overal op geplakt worden. Ik had daaronder in een vlaag van verstandsverbijsterend enthousiasme een alternatieve kodering genoemd: 2-pass Gaucho. Voor die laatste kode-vorm is echter een regulier raster vereist van minstens 9 parten. Op het 7-parterige beestje was natuurlijk een 2-pass Headhunter bedoelt, want de 3-banden versie past immers op een $p/b=7/8$ -ertje. Hier wil ik eerst laten zien hoe de 2-pass Headhunter op een $p/b=7/8$ en vervolgens de 2-pass Gaucho op een $p/b=9/8$ te maken. Dan heb ik toch wel genoeg boetedoening gedaan voor mijn groote mond en steeds voutschrijvende laptop tiepmachien, dagt ik so.

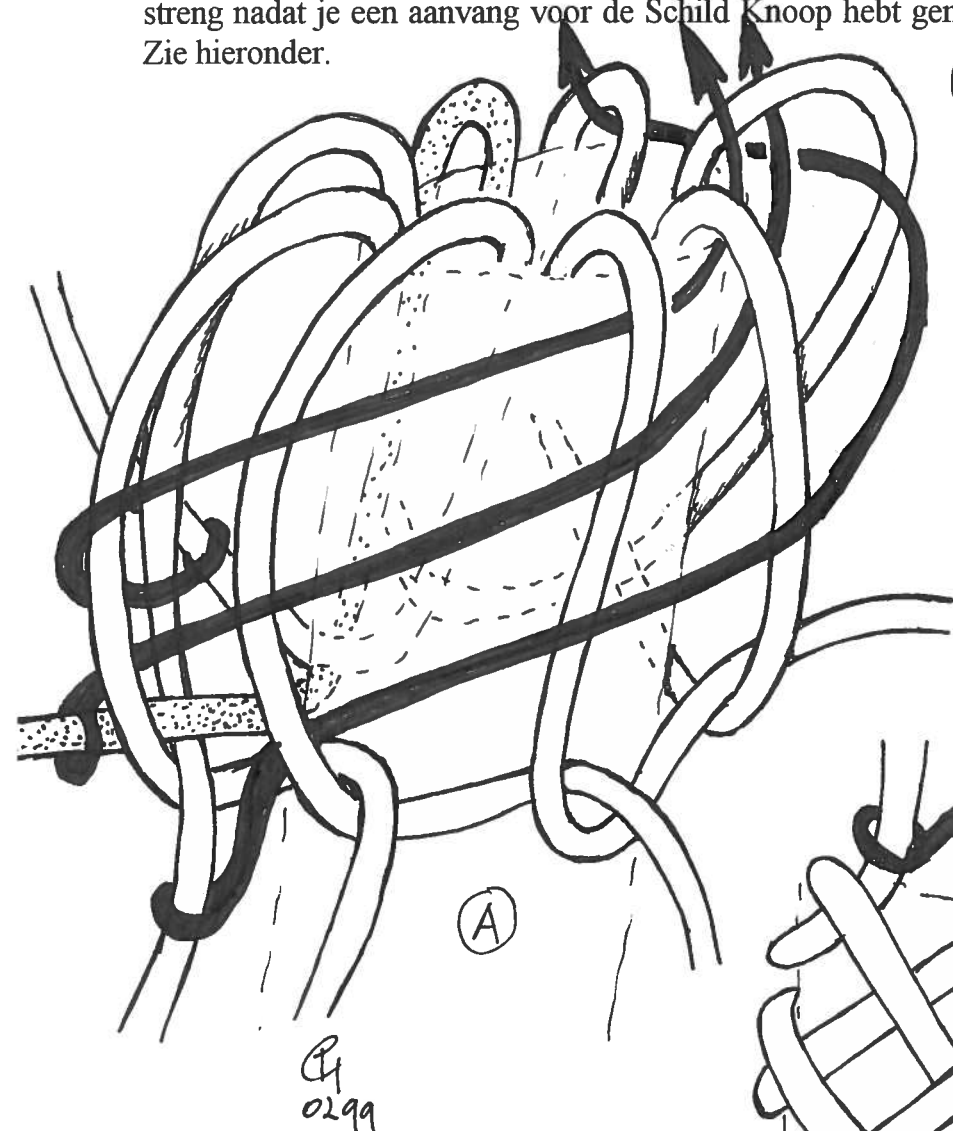
De hond bij het maken van een afsluitende knoop aan een dims zoals een Vuurtoren Knoopje of een Ton Knoopje ligt begraven in het maken van een Schild Knoop met op de voet gevolgd een aantal doorsteken. Hieronder zie je hoe een 8-streng Schild Knoop te maken (Fig.1). Iedere extra doorsteek die je met alle 8 strengen maakt levert een x -aantal extra parten op. Het getalletje x is gelijk aan twee, toch? Probeer maar eens....

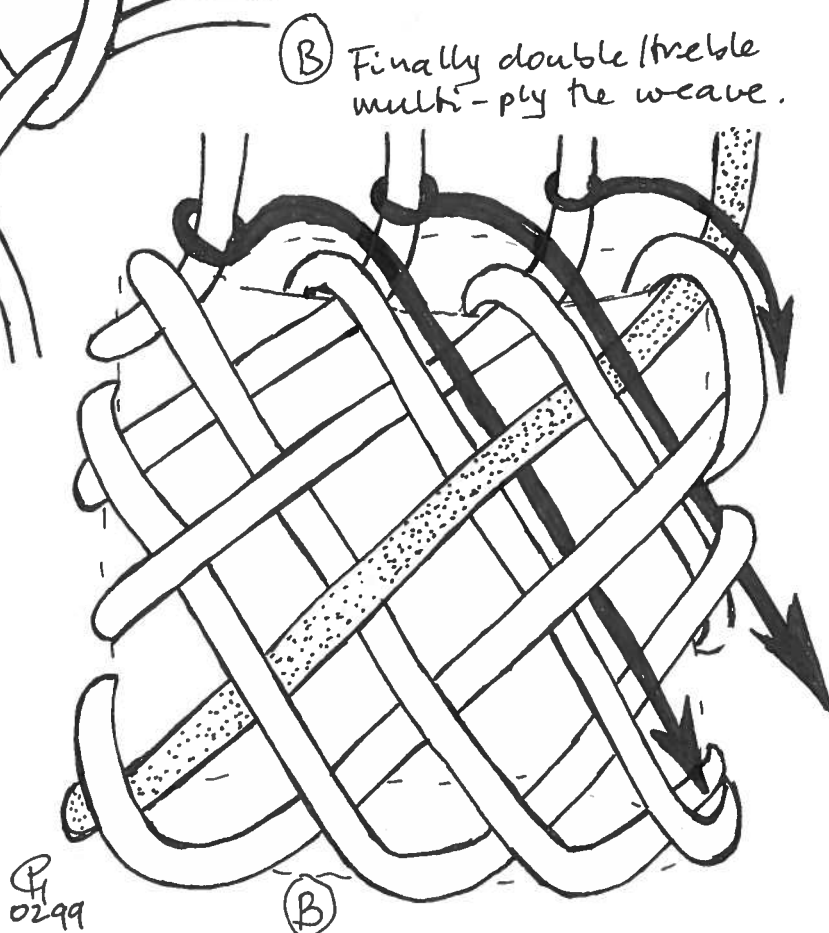
Oké, als je uitgespeeld bent, gaan we verder. Steek je strengen nou eens op een creatieve manier weg, in plaats van over 1 onder 1. Wat gebeurt er dan? Nou dat is het vervolg van dit verhaal.....

De 2-pass Headhunter op een 7/8

Headhunters lijken op Gaucho's in zoverre dat ze een oneven banden aantal hebben. Een van de eenvoudigste, niet-triviale, Headhunter coderingen heeft passnummer 2 en is 3-banderig. Het oneven aantal banden bepaalt het visuele verschil met de Gaucho's die een even aantal banden hebben. Voor het partental hebben we dus $3 \cdot 2 + 1$ en dat is 7, bij goede benadering. Laatste vraag: hoe die te maken? Awel, met drie doorsteken. Dat wil zeggen nog twee doorsteken per streng nadat je een aanvang voor de Schild Knoop hebt gemaakt (of gemaakt dacht te hebben). Zie hieronder.

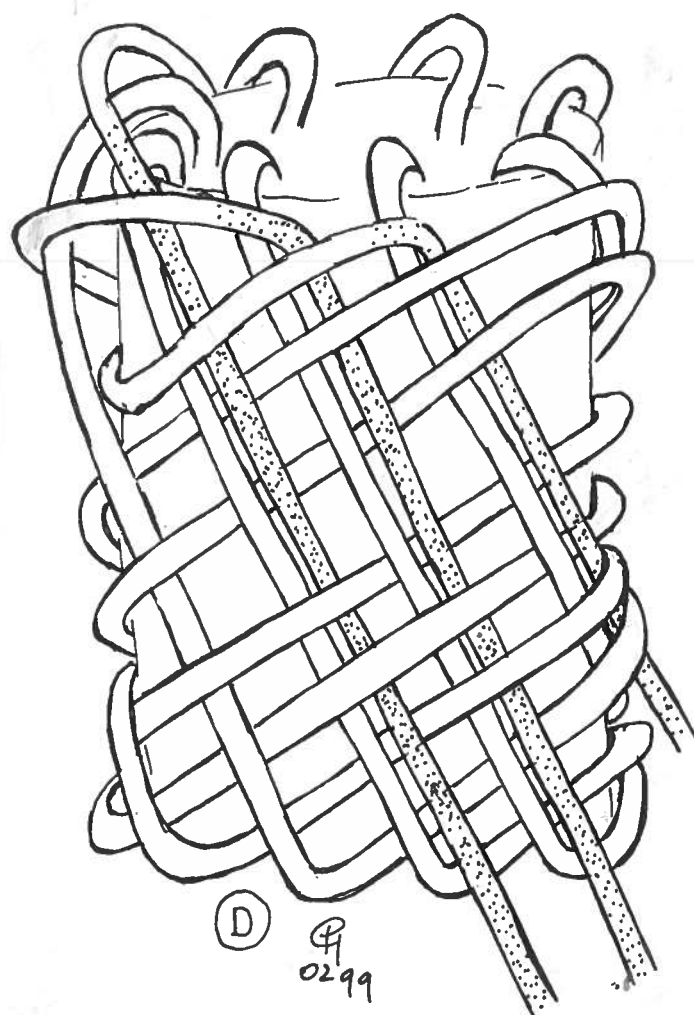
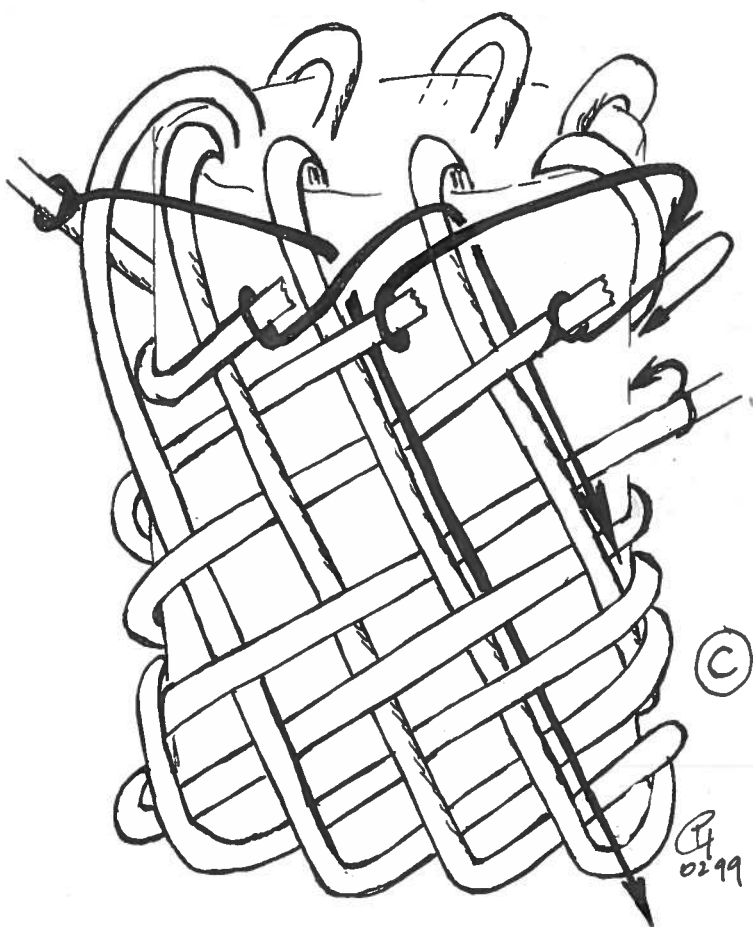
(A) After 8-strand Wall every strand goes $U1 O2 U2$.

(B) Finally double treble multi-ply the weave.

De 2-pass Gaucho op een 9/8

Zoals bekend is een van de makkelijkst te maken Gaucho's een 4-banderige beest. Als je dan nog eens een niet-triviale aantal passes neemt, juist ja, 2 bijvoorbeeld, dan heb je $4 \cdot 2 + 1$ parten nodig, ongeveer 9 parten dus. Dat betekent 4 doorsteken maken na de aanvangende Schild Knoop. Laatste vraag. Hoe die te maken uit de 2-pass 3-banderige Koppensneller van de voorgaande pagina? Awel, zie hieronder.

VOC Schip Onder Zeil

Zeilmaken met oog voor het verleden

Han Valk (Amsterdam)

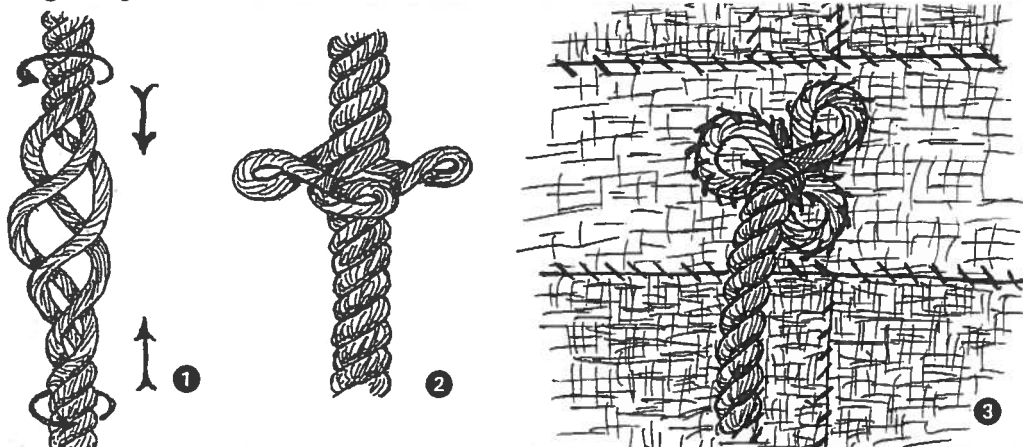
Han Valk is een van de zeilmakers die voor de replica "Amsterdam" de zeilenset naaide. Over het maken van de zeilen en over zeilmaken voor traditionele schepen in het algemeen heeft hij een uiterst lezenswaardig boekje geschreven. Wie wat wil weten over grommers, trenzen, motten splitsen, turkse en valreepsknopen, hielingsteek, verjonging van touwwerk kan hierin terecht. Het boek is opgebouwd uit korte beschrijvende hoofdstukken, met daarnaast een serie tekeningen. Leuk is dat hij in de tekst tal van anekdotes vertelt over het vak van zeilmakers in voorbije eeuwen, zeilmakersliederen toevoegt en handregels geeft. Zo blijkt er een simpele doch doeltreffende ervaringsformule voor de zeilmaker over het materiaal dat hij moet inslaan voor het tuigen van een driemaster:

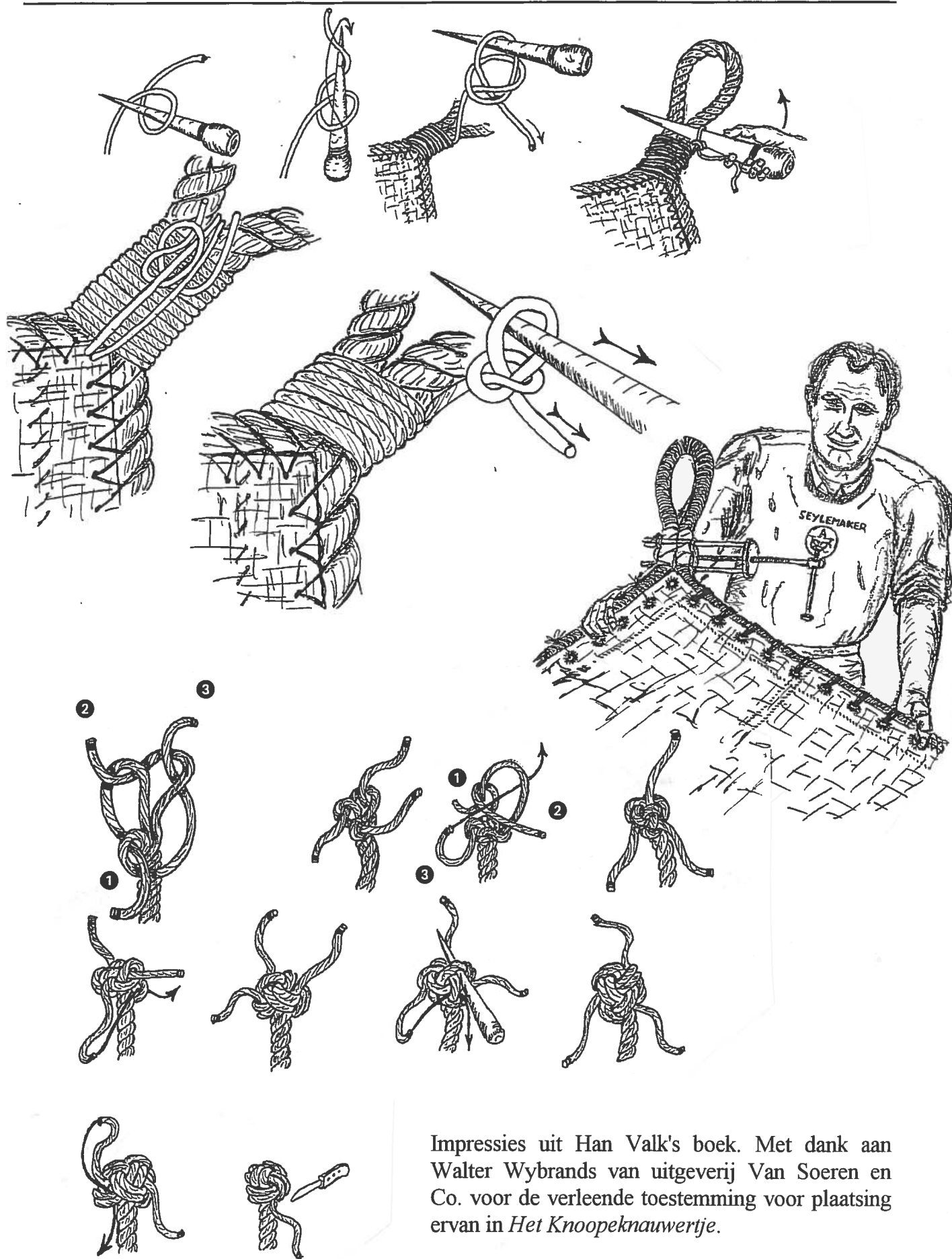
"De breedte van het doek (30 duim) werd vermenigvuldigd met de breedte van het schip in voeten. Die uitkomst werd met tien vermenigvuldigd (men zette een nul achter de uitkomst) en men deelde dit resultaat door 6. Het getal dat daaruit kwam nam men als het aantal ellen voor de benodigde stof voor een complete set zeilen".

Ik wil best wel even van iemand horen die een sluitende logische verklaring voor de formule heeft. Daar stel ik in het kader van mijn *Alcohol Anywhere* actie een slijtersbon tegenover. Tot diep in de 19de eeuw bleek deze berekeningswijze adequaat. Han Valk verdiept zich ook enigszins in het maken van zeilen voor molens. Goh, zo zie je toch dat zelfs zeilen iets met landrotten te maken hebben!

De tekeningen in het boek van Han Valk zijn erg traditioneel en wat amateuristisch. Maar ach, moet je mij horen! Zijn tekeningen zijn tenminste wel duidelijk. Er zijn een aantal op de volgende pagina met toestemming van de uitgeverij afgedrukt. Dus oordeel zelf maar. Wat me wel opviel was dat het drie jaar geduurd voordat dit leuke boekje mijn koers kruiste. Ik kan je aanraden niet zo lang te wachten en zelf 's te proberen een exemplaar in te zien.

VOC-schip onder zeil, door Han Valk, wordt uitgegeven door Van Soeren en Co., Amsterdam 1995, ISBN 90-6881-057X, prijs 35 gulden voor de paperback. Telefoon nummer van de Van Soeren uitgeverij is: 020-6446458.

Impressies uit Han Valk's boek. Met dank aan Walter Wybrands van uitgeverij Van Soeren en Co. voor de verleende toestemming voor plaatsing ervan in *Het Knooeknauwertje*.

Het Julie Knoopje

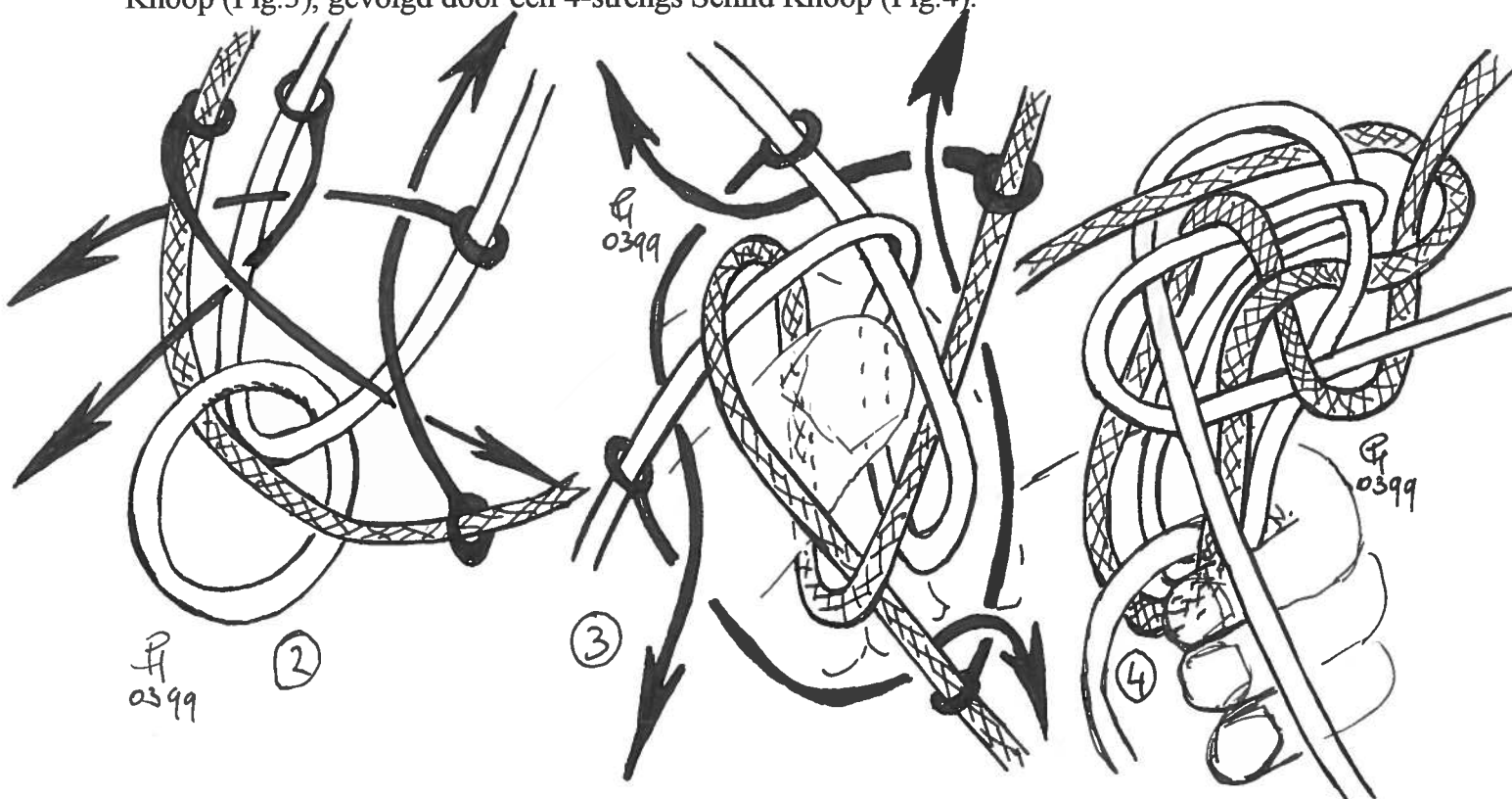
Willy Willaert (Bornem)

In dit artikeltje wil ik een eenvoudige touwwerk konstruktie tonen dat ik al enige jaren als sleutelhangertje gebruik. Het is een 3-fase bouwsel dat van boven naar beneden bestaat uit een Diamantknoop, een Sterknoop en nogmaals een Diamantknoop. Zie Fig.1 hiernaast. De knoopjes zijn op zich niet zo moeilijk, maar ze geven een leuke oefening in het spannen van een knoop volgens een systeem.

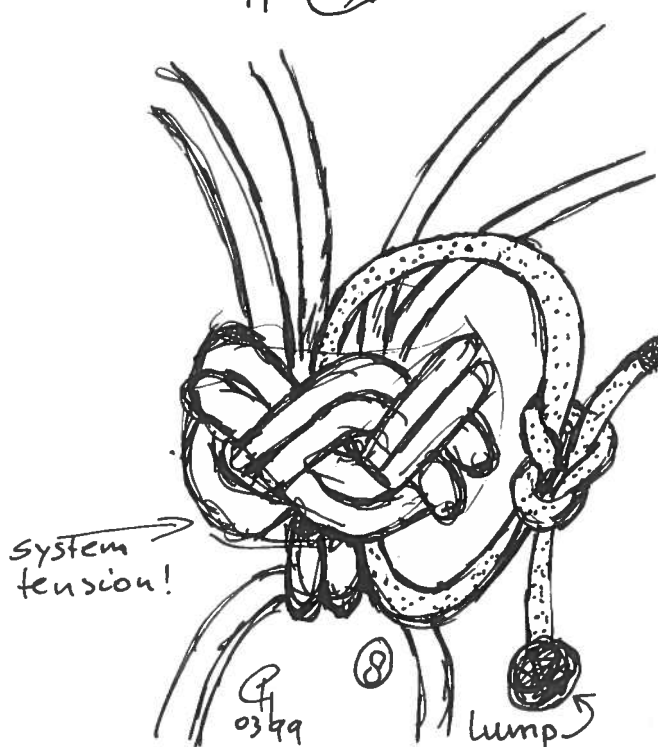
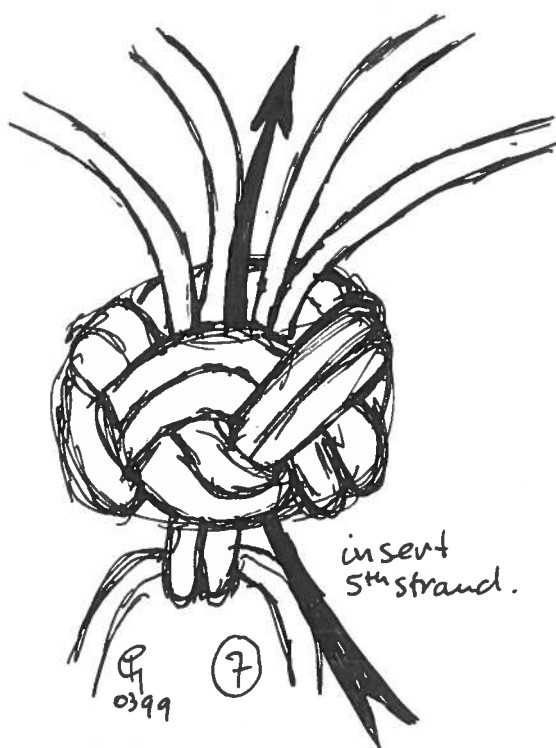
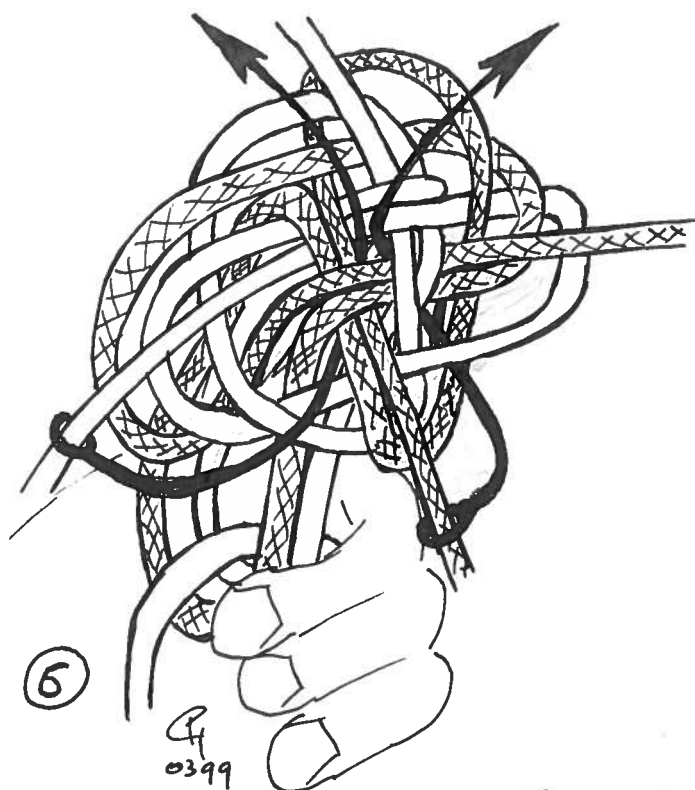
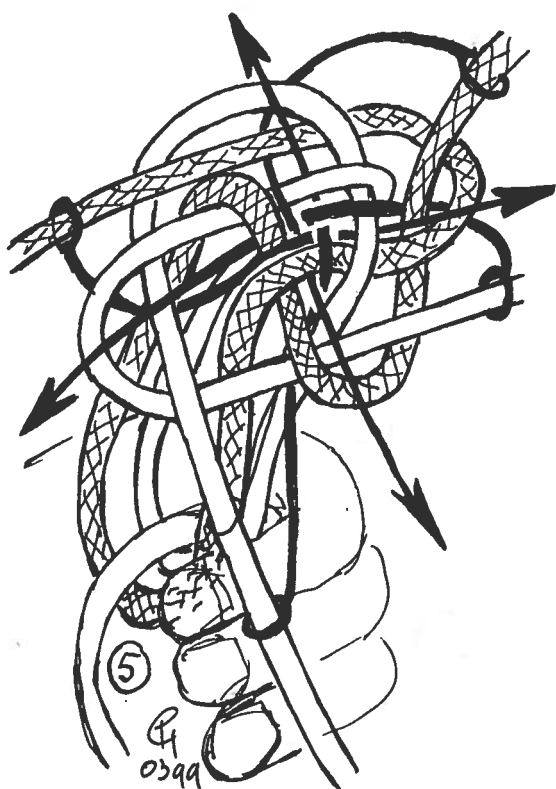
Je hebt nodig; een ring en een drietal stukken koord, waarvan de lengte afhankelijk is van de doorsnede. Meestal gebruik ik drie mm diameter nylon waarvan twee stukken een lengte van 1 meter hebben en een stuk een lengte heeft van 50 cm.

Eerste Deel: Het maken van de eerste Diamant Knoop.

Schuif de ring op de twee lange stukken en middel deze (Fig.2). Maak een 4-strengs Kruis Knoop (Fig.3), gevolgd door een 4-strengs Schild Knoop (Fig.4).

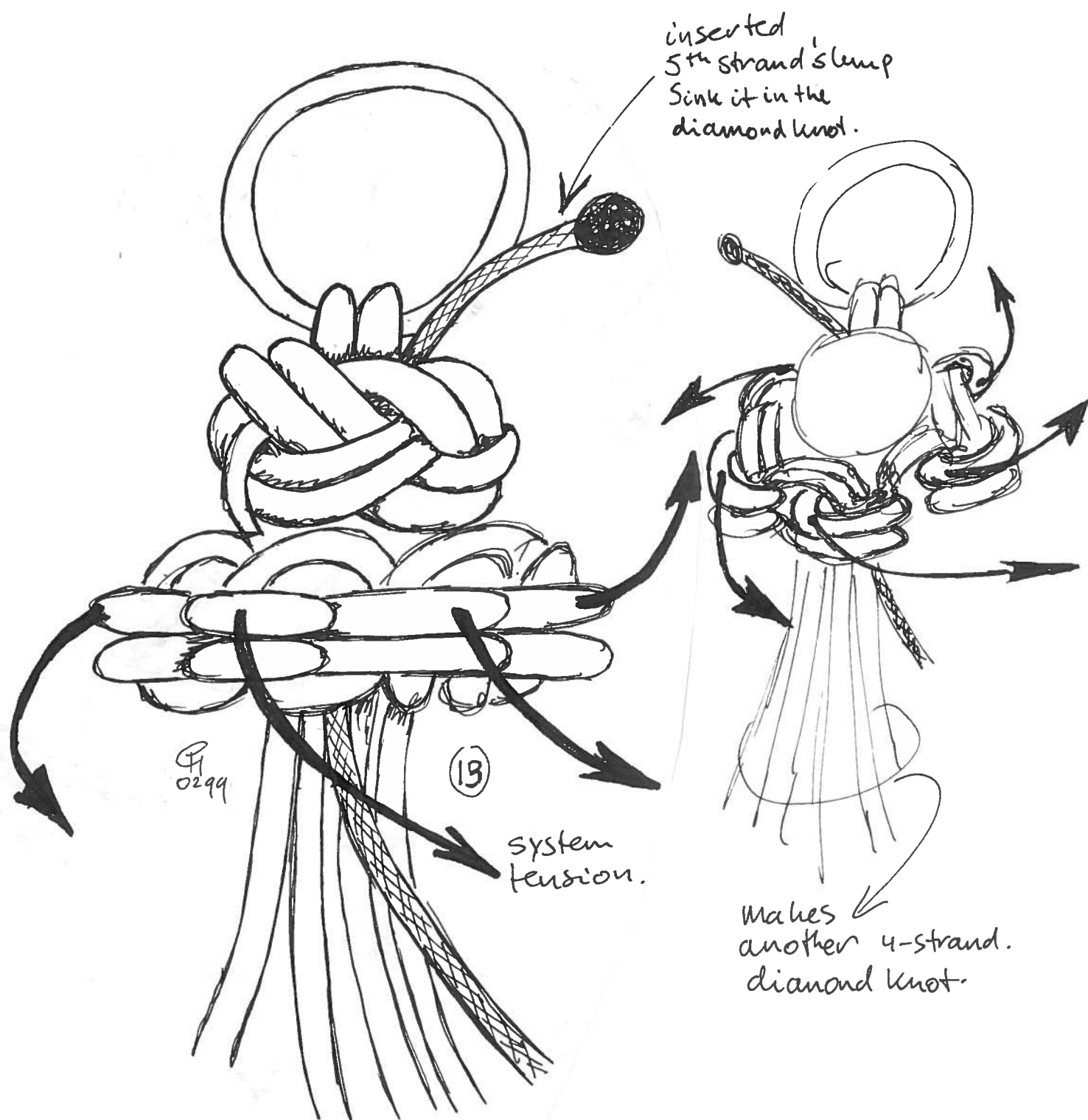
We gaan nu de Diamant Knoop verdubbelen. Steek eerst de vier enden zoals in Fig.5. Je dubbelt bij wijze van spreke het bovenste deel van de knoop. Vervolgens steek je 4 enden dwars door de knoop zoals in Fig.6 voor 2 ervan is weergegeven. Voordat je het ding spant moet je eerst het korte eind dwars door het hart van de knoop steken (Fig.7) en in een lusje door middel van bijv. een Platte Knoop vastzetten (Fig.8). Systeemspan nu de Diamant Knoop. Je moet in de 4 eerste bochten, d.w.z. diegene die aan de twee oogjes rond het ringetje zitten, beginnen te pulken. Werk het loos richting tampjes. Zorg voor een flinke knobbel aan de tamp van het korte eindje dat bij de ringetjes naar buiten komt. Met behulp van dit proces heb je de oorspronkelijke 4 strengen naar 5 gebracht en ben je gereed om de Ster Knoop aan te vangen.

Tweede Deel: Het maken van de Ster Knoop.

We gaan nu een 5-strengs Ster Knoop maken zoals die ook in *The Ashley Book of Knots*, ABOK #881, beschreven staat. Maak het lusje van het korte eind los. Laat de knobbel nog even een flink eind uit de bovenste Diamant Knoop steken. In figuren 9 tot en met 12 wordt het principe van de 5-streng Ster Knoop nogmaals uiteengezet. Je moet de Ster Knoop volgens een systeem spannen anders wordt het snel een puinhoop. Allereerst moet je uitzoeken aan welke streng je moet gaan trekken om het korte eindje voorzichtig in de bovenste Diamant Knoop te doen verdwijnen. In Fig. 13 is door middel van pijltjes aangegeven welke lussen je eerst aan moet halen en ongeveer in welke richting. Vervolgens werk je systematisch al het loos eruit richting tampen.

Derde Deel: Het maken van de laatste Diamant Knoop.

Met de 4 lange strengen gaan we nu de afsluitende Diamant Knoop maken. Maak eerst een Kruis Knoop en vervolgens een Schild Knoop zoals we in Fig.2 tot en 4 al eens gedaan hebben. Breng de vijfde streng dwars door het hart van de knoop naar buiten. Verdubbel nu het weefsel zoals we in Fig.5 en 6 al gedaan hebben. Systeem span uiteindelijk de Diamant Knoop. Je kunt de eindjes afsnijden of er een kwastje van maken. Veel plezier met je Julie Knoop.

Knoop-en Vlechtwerk Met Schroeflussen

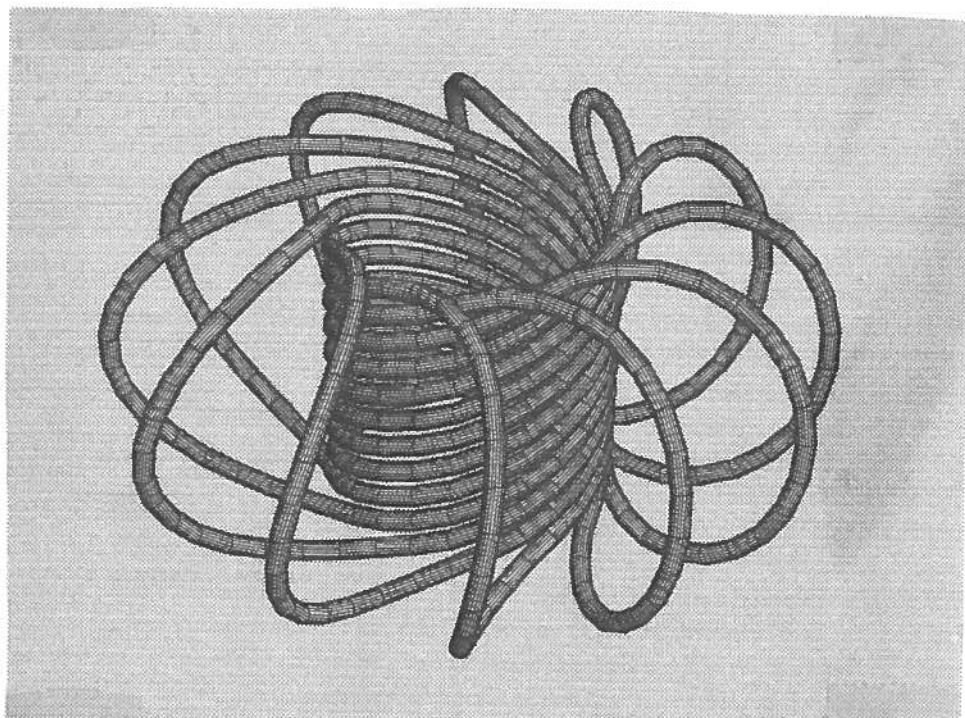
Geert C. Dijkhuis (Terneuzen)

Als aandachtig lezer van *Het Knopeknaauwertje* wil ik graag enkele knoop- en vlechtwerkconstructies uit mijn turbulentie- en bolbliksemonderzoek voorleggen aan andere lezers. Op de gevorderde knopenlegger zullen deze voorbeelden mogelijk een prille en primitieve indruk maken. Ook van de fraaie knoop- en vlechtwerken in weef- en macramé-boeken leer je in dat opzicht bescheidenheid. Maar ik hoop mijn collectie "roosterknopen" nog verder uit te breiden met Turkse Knopen, Keltisch vlechtwerk en vooral bol-vullers en bedekkers.

De verstrengelingen op de meegestuurde foto modelleren turbulente stromingen, waarin stroomlijnen en werveldraden net zo "in de war" kunnen raken als gewone touwtjes en draden. Een werveldraad is daarin opgebouwd uit elastische buizen die door buigen en wringen vervormd zijn tot schroefdraden die overal dezelfde kromming en torsie hebben. Twee precies gelijke schroef-elementen kunnen samen een gesloten schroef-lus vormen met knikvrije aansluiting op elkaar. De verstrengeling rechts op de foto toont twee van zulke duo-lussen. Elk van beide lussen passeert twee keer het oppervlak dat de ander opspant, maar in tegengestelde richting. Maxwell's *Treatise on Electricity and Magnetism* wijdt een plaatje aan deze inductievrije keten-koppeling.

Een knikvrije schroef-lus kan ook bestaan uit drie gelijke schroefelementen. Drie van zulke trio-lussen zijn rechts op de foto Borromeaans aan elkaar gekoppeld, zo genoemd naar het wapenschild van een oude Italiaanse familie. Als je een willekeurige lus verwijdert raken de overige twee los van elkaar. Door herhaling van het patroon in verschillende richtingen krijg je een vlakvulling die herinnert aan gekoppelde metalen ringetjes in middeleeuwse maliënkolders.

Tot slot mijn tot op heden ingewikkeldste voorbeeld, met een puzzle vraag. Het bolbliksem model van een Spaanse collega-onderzoeker inspireerde de torus-knoop/vlecht in onderstaand plaatje. Uit hoeveel lussen bestaat hij, en hoe zijn die lussen met zichzelf en/of elkaar verstrengeld? Het antwoord komt in de volgende *Knopeknaauwer*.

Profiel Van Een Knopenlegster **Rachel Hardy (Hengelo)**

Wat leuk om knooppensjes te ontdekken in Nederland, ik heb jullie perongeluk ontdekt op het internet. Ik ben ongeveer een jaar lang alles aan het vergaren wat ik kan over knoopwerk, vlechttechnieken en "netting", en moet toegeven dat ik meer gelezen heb dan gemaakt, maar je moet ergens beginnen. Het creatieve is bij mij eigenlijk een lang verhaal want ik was als kind al zo een die boeken uit de bieb leende over Sprang enzo, maar mijn interesse is niet zozeer theoretisch alswel allesomvattend waardoor ik eigenlijk zelden toekom aan het uitvoeren van het een omdat ik het andere aan het ontdekken ben. Bovendien ben ik een paar jaar geleden begonnen met een avondopleiding tot coupeuse en handwerklerares waarbij ik ook oude technieken moet uitvoeren, ik ga dan niet accoord met alleen dat ene werkje van die techniek, maar wil altijd alles ervan weten. Dus duik ik de bieb in en ga meer informatie zoeken, deze zoektocht heb ik het afgelopen jaar flink kunnen uitbreiden door mijn ontdekking van het internet, ik kan nu heel veel informatie vinden die in Nederland niet voorhanden is. Dit heeft tot gevolg gehad dat ik allemaal voor mij nieuwe dingen ontdekt heb, waaronder Kumihimo. Deze Japanse techniek heb ik uitgeprobeerd en het vlechten van die draden vond ik zo leuk dat ik op zoek ging naar meer over vlechttechnieken. Toen kwam ik dus op Ashley's boek en Chinese knotting etc. ook mandenvlechten, wat ik in het verleden al eens gedaan had, kwam weer om de hoek en kort geleden ontdekte ik het boek van Stuart Grainger over *knotted fabrics*, wat mijn voorkeur voor textiele toepassingen en knoopwerk combineert, toen kwam de knoopgilde in beeld en dus ook *Het Knoopeknauwertje*. Al met al vind ik het vooral leuk om meer te weten en heb ik duidelijk drie rechter handen want de meeste dingen die ik tot nu toe geprobeerd heb lukken aardig, en het kunnen ontmoeten van mensen die dit ook leuk vinden is een grote bonus, want mensen van mijn leeftijd (slechts 30) doen zelden aan naaien en borduren, maar al helemaal niet aan knopenleggen en vlechten.

Ik zou graag lid worden van de knoopeknauwers en die tentoonstelling in Mei te bezoeken om wat dingen in het echt te zien. Ik had ook het idee dat het maritieme de overhand voert in Nederland, maar dat is met veel technieken, vooral de praktische toepassingen worden hier beoefend, er zijn vergeleken met landen als Amerika en Engeland minder mensen die kunst maken van oude technieken. Maar niet getreurd, ik ben in elk geval van mening dat je pas kunst kunt maken als je de technieken beheerst, dus een gedegen ondergrond is onontbeerlijk.

Ik vind het prima dat je mijn verhaal (wellicht iets geredigeerd) in de KK zet, misschien een stimulans voor anderen om hun verhaal ook openbaar te maken. Zo leer je elkaar ook wat kennen, want ik zie weinig kans om regelmatig naar Rotterdam te tuffen voor een paar uurtjes, hoewel die cursus van Leo me wel leuk lijkt. Misschien een idee om een keer een hele dag een workshop te geven, zou ik zeker de moeite waard vinden. Ik hoop trouwens zelf binnen een paar jaar ook aan de cursussen te beginnen, we zoeken nog een pand waar ik mijn werk kan uitvoeren(o.a. naailes, maar zeker ook andere technieken die ik hier niet ben tegengekomen in Nederland)

van: DOUWE JAN DE JONG

Aan:

Onderwerp:

Datum: Tuesday, November 24, 1998 9:09

Beste Pieter,

Bedankt voor de nieuwe editie KK. Zoals altijd staan er weer interessante onderwerpen in.

Waar zijn de boeken van Tom Hall te krijgen?

Afgelopen zomer heb ik een knopenbord gemaakt in de trant van de borden die in Graumont en Hensel's *Encyclopedia of Knots* staan. Een brede rand met vlechtwerk met in het midden 52 knopen. De afmetingen zijn 50 x 60 cm. Het touw wat ik gebruikt heb is hennep van 2 mm dik. Ik heb het bord in bruikleen gegeven van van Fries Scheepvaart Museum te Sneek. De conservator is zeer content mee. Het bord hangt in een hoek met ander touw- en schiemanswerk. Helaas heb ik er geen foto van gemaakt.

Ik ben nu bezig om fenders te maken van een Turkse Knoop 21/8 en 3 ply's met daarin een vulling van oude scheepstrossen. Voor de Turkse Knoop gebruik ik manilla 1 cm dik.

Met vriendelijke groet,

Douwe Jan de Jong

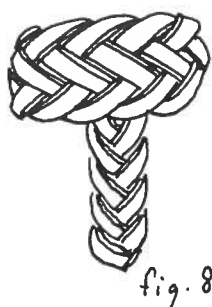
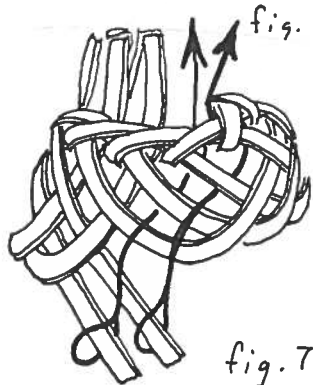
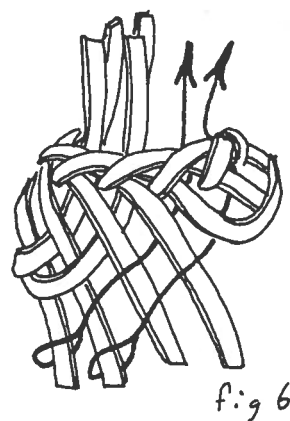
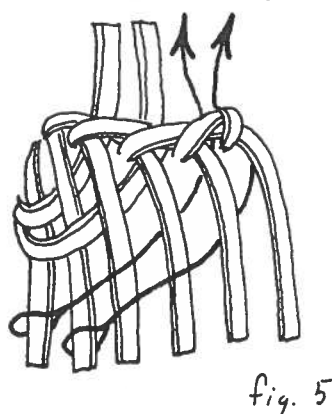
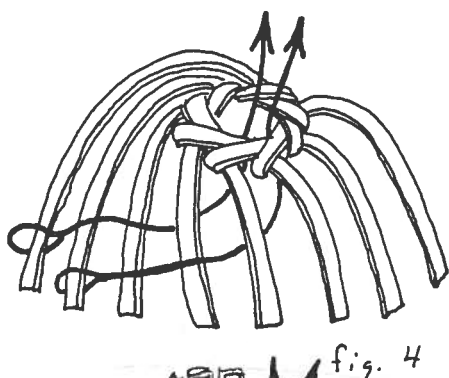
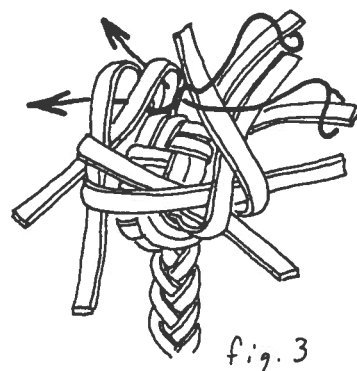
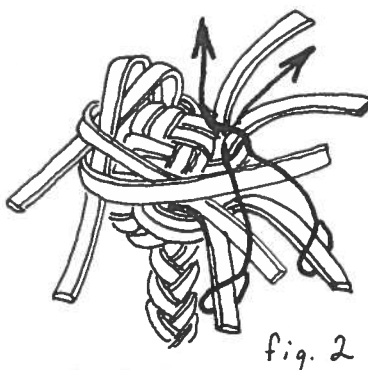
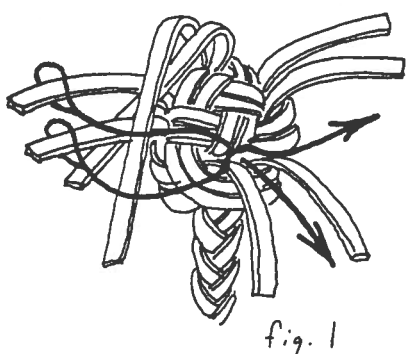
Waar Tom Hall zijn boeken verkoopt kun je het beste even aan Tom zelf vragen. Hij is altijd blij om wat knopenpost te ontvangen. Tot 8 juni is zijn adres:

Tom Hall

Verder kun je terecht bij de S-T Leather Company, P.O. Box 78188, St. Louis MO 63178-8188, USA. Als je internet verbinding hebt is de website van Marty Combs ook een optie: <http://members.tripod.com/~knots/index-2.html>. Marty's emaille adresse is: roundturn@hotmail.com.

More Western Tack Tips Tom Hall (Bastrop/USA)

December 1996 verscheen Tom zijn nieuwste publicatie. Zoals de titel ervan doet vermoeden bouwt hij voort op een van zijn eerdere boeken *Western Tack Tips* uit 1987. In het 99 paginas tellende boekwerk gaat hij uitgebreid in op het maken van paardenhalters en een ongelooflijke verscheidenheid van knopen die er ter versiering voor gebruikt worden. In de meer dan duidelijke inkt-tekeningen, zoals we die van Tom gewend zijn, wordt stap voor stap uitgelegd hoe een hele serie Sennit Rose Knots, Boxcar Knots, Rosebud Knots, Diamond Knots en Knobbel Knoopjes te maken. Hieronder is een voorbeeld uit het boek gegeven. De 7 partige en 8 bochterige 2-pass Headhunter Rosebud wordt over een muis gemaakt die bestaat uit 2-ply Kruis- en Schild Knoop. Wil je er meer van zien kijk dan op de KK-inet website naar Tom's artikel.

It has an
open top.

Het werk is een echte aanrader voor de gevorderde knoper. Beginners, zoals ik, hebben er gelukkig ook nog veel aan. Ik weet niet wat het boek kost, maar dat kun je Tom vragen. Zijn adres en dat van zijn distributeuren staat onderaan op de pagina hiernaast.

Een Wereld Vol Knopen

(Berichten Uit Bornem. Nou ja, Weert dan.....)

Huh?

In KK16 was er al een bijsluiter over de internationale knopententoonstelling die Willy Willaert in het Belgische Weert organiseert. Ondertussen zijn we al een stukje verder en kunnen we iets vertellen over wie er wat exposeert en wat tot dusverre de plannen voor de expositie zijn. Mocht je je na het lezen van onderstaande bedenken en alsnog iets wilt exposeren (voor zover je dat nog niet gedaan hebt) moet je wel snel zijn.....

Wanneer?

Om te beginnen wordt de tentoonstelling onder grote officiële plechtigheid geopend op 10 april. Helaas, je moet voor de ceremonie uitgenodigd zijn, dus dat slaan we even over. Op Zaterdag 29 mei en Zondag 12 september echter, allebei de dagen vanaf 10.00 uur, zullen er knopenleggers bijeenkomsten zijn. Zet de datums alvast in je agenda. Komt allen. Ik weet dat Douwe Jan de Jong komt. Misschien Rachel Hardy. Ik heb een paar anderen iets horen zuchten, maar ik ben er zeker. Dat is geen belofte, maar een dreigement.

Waar?

Het streekmuseum *De Zilverreiger* is niet zo moeilijk te vinden. Je rijdt vanuit st. Niklaas richting Bornem. Net na de brug over de Schelde bij Temse zie je Weert al op de borden staan. Je knalt dan meteen rechts af en volgt het weggetje. *De Zilverreiger* in het gehuchtje kan niet missen na een kilometer of wat. Als je van de andere kant afkomt moet je even op de kaart kijken. Ik kom meestal vanuit st. Niklaas. daarom weet ik die weg te beschrijven, maar er kunnen natuurlijk ook mensen *niet* uit de richting van St. Niklaas komen. Het adres is in ieder geval: Scheldestraat 18. 2880 Weert-Bornem. Tel 03/8890603.

Wat?

Tjah, deze 2 pagina's zijn te weinig om te vertellen wat er allemaal te zien zal zijn. Er zijn examenwerkstukken die Gerard Ruyg namens het KKF geleend heeft. Het oudste dingetje is waarschijnlijk wel een stukje net uit Egypte van zo'n 1700 jaar geleden. Het nieuwste moet nog geknoopt worden. Uit Vlaanderen komt een Gentse Strop en een speciaal op maat geslagen paardehalster. Er zijn knopenborden, handvaten, walvisvaarders gereedschap uit New Bedford, Faroers walvissenmes met bindkoord, touwsoorten uit Egypte en Groenland. Originele Japanse visnet drijvers in Alaska aangespoeld. Nouja, vertellen wat er allemaal te zien is gaat eigenlijk niet zo goed, want vanuit een hoop landen is er wel iets te vinden. Laat ik effuh lekker egocentrisch beginnen (had je anders verwacht?) met Nederland, België, Denemarken, Zweden, IJsland, Faroer, Engeland, Deutschland, Frankrijk, Portugal, USA, Alaska, Brazilië, Nieuw Zeeland, Kenia, China, Japan, Indonesië, Philipines, afijn, laat ik maar weer ophouden want de lijst wordt nou al gewoon te lang. Hoe komen we aan al die spullen? Gewoon kennissen en internet. Een oproep aan zo'n 100 knopers op het internet heeft reacties opgeleverd uit de hele wereld. Van Nederland tot de USA.

Wie?

Onderstaande namenlijst is hardstikke incompleet, want een hoop namen zijn me op dit moment gewoonweg niet bekend, maar hier zijn er alvast een paar waarvan ik zeker weet dat er iets is bijgedragen. Wil je sommige van de dingen bewonderen kijk dan op de KK-inet website.

Douwe Jan de Jong (Horst)
Dean Westervelt (Acme/USA)
Marty Combs (Oregon/USA)
Bruce Osborne (Atlanta/USA)
Bosun O'Reilly (Japan)
Tony Doran (Engeland)
Willy Willaert (Bornem)
Dave Smokey Barrow (Florida/USA)
Daniel Callahan (Anchorage/Alaska/USA)
Sten Eriksen (Denemarken)
Albert Vlietstra (IJmuiden)
Klaas Knop Fonds (Terschelling)
Brian Field (Maldon UK)
Jean Paul Hasselle (Rixensart)
Sten Johansson (Zweden)
Georg Schaake (Nieuw Zeeland)
Tom Hall (Bastrop/ Texas/USA)
Louis Hoefnagel (Rotterdam)
Ole Sonne (Marstal Denmark)
Des Pawson (Ipswich Engeland)
Liz Pawson (Ipswich Engeland)
Pieter van de Griend (Aarle-Rixtel)
Wim Bolleman (Axel)
Mike Storch (Colorado/USA)
Brian Walsh (Engeland)
Jan Hoefnagel (Dordrecht)
Sonne Johannesen (Faroer)
Ria Luiten (Heenvliet)
Isak Matras (Faroer)
Kees Methorst (Hoogeveen)
John Leach (st. Albans Engeland)
Thorsten Nielsen (Zweden)
Ineke de kok (Dordrecht)
Ron Josslyn (Ipswich Engeland)
Harold Scott (Brixworth Engeland)
Karl Bareuther (Duitsland)
Kaj Lund (Denemarken)
Klaas Knop Fonds (Terschelling)

Hexagonaal knopenbord
Gauchon ontwikkeling knopenbord
iets onbekends
Groot beleind
Schiemanswerk voorbeelden US Navy
Wall bag
Vanalles
Braiding bekleed schemerlampje
Vanalles met Ster Knopen
Touwwerk vis.
Koeievlecht
Examenwerkstukken
Breastplate pendants en matjes
Knopenborden, bloemen, matter, riemen
Valreeps Knopenbordje
Braiding voorbeelden
Braiding voorbeelden
Vierkante platting sleutelhanger
Beleindjes, sleutelhangers
Fendertje, beleind
Broche
Tjah.
Zelfgeslagen vlastouw
Cowboy braiding
Sterknoop en gereedschap
Handvaten en zo.
Atlantische Kuilknoop
Kumihimovoorbeelden.
Noord Atlantische Kuilknoop.
Ploertendoeder, knopenbordjes enzo
Hatband en interweaves
Fantasie knoopseltje, Stopper
Vanalles
Sleutelhanger
Stalen propellor, grommers
Ananas Sleutelhanger
matten, sleutelhangers, handvaten
Examenwerstukken, diplomas

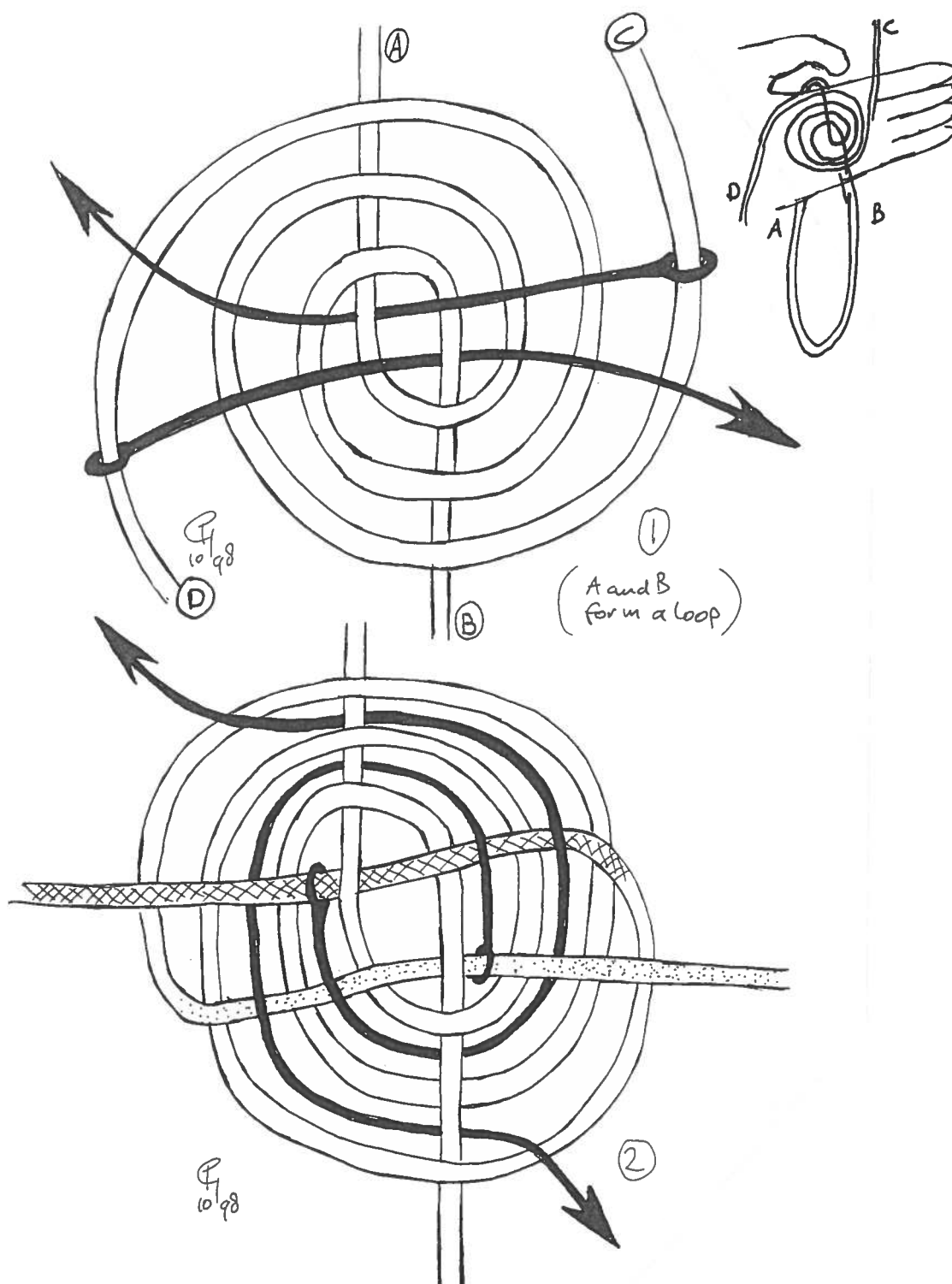
Meer informatie?

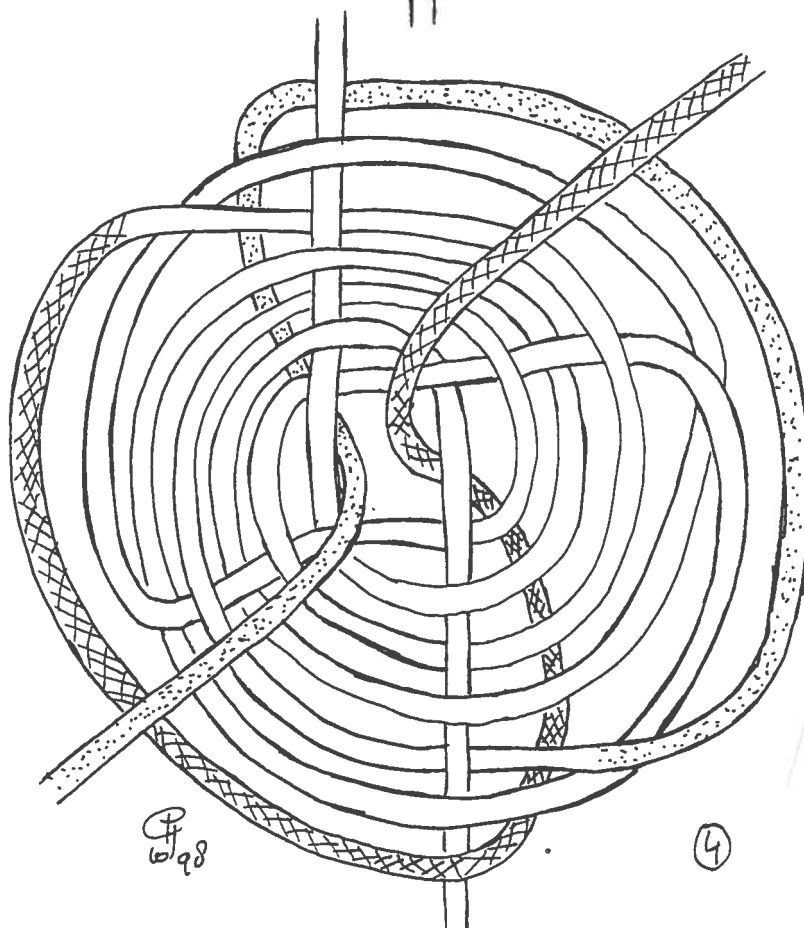
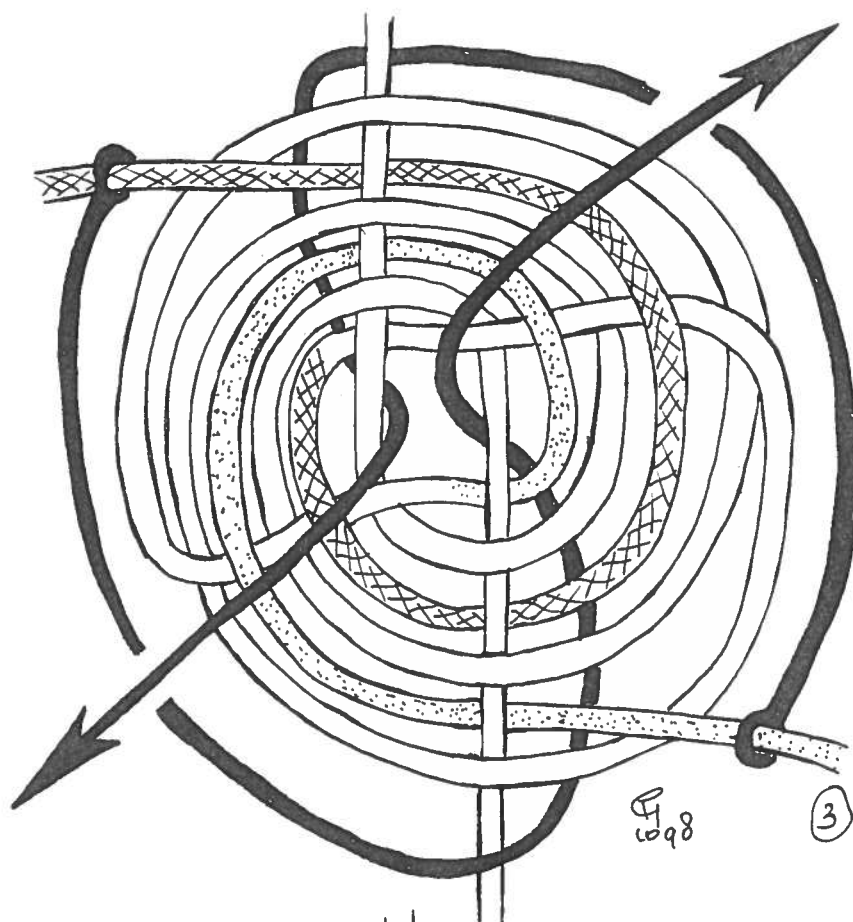
Schrijf naar Willy Willaert,
<http://www.euronet.nl/users/vdgriend/homepage.htm>.
<http://www.geocities.com/SoHo/Lofts/5182/weert.htm>.
Mogelijk ook reeds op Peter Suber's website.

België. Anders de volgende websites:

Chinees Fluitkoord Knoopje (2/2)

In KK15 hadden we een Chinees Fluitkoord Knoopje ontmoet. Het is er een van een hele kudde. Hier wordt zijn broertje getoond. Bemerkt dat het knoopje in KK15 op een regulier raster van $p/b=5/4$ gelegd kon worden. Ditmaal kun je het knoopje op een regulier raster leggen met partentel $p=7$ en bochtental $b=4$. Ga jezelf eens te buiten en maak er een Thirza- of Odilia Knoopje van. Je kunt er namelijk eenvoudig een andere $p/b=3/4$ of $p/b=5/4$ op inweven. Bovendien is het aan te bevelen, want na het spannen heeft de vorm een neiging meer een bolletje te worden i.p.v. een tonnetje te blijven. Langs de evenaar heeft een balbekledend knoopje vaak grote vlakjes.

Wist Je Dat.....

... het eerste echte knopenboek pas in 1866 uitkwam? Dat er al rond 1920 gekleurde knopenplaatjes verschenen in Captain Jutsum's boek? Dat het eerste decoratieve knopen boek door de Amerikaan George Russel Shaw tot 1924 op zich liet wachten?....

Brion Toss' WWWebsite...

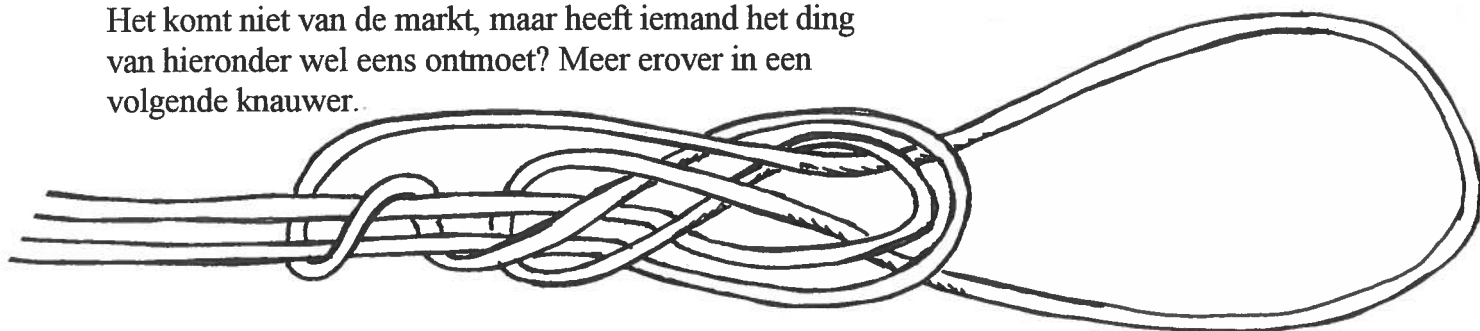
Moet je eens kijken op <http://www.briontoss.com> als je van staaldraad houdt. Probeer ook maar eens met Brion chatten. Brion is bekend van zijn hilarische boeken en onderwijsvideos op knoop- en splits gebied. Naast zijn bijdrage aan de Weertse tentoonstelling heeft ie ook een hoop innoverende touwbewerkingsgereedschappen op zijn naam staan, zoals de *splicing wand*, o.a.

Op De Markt Is Uw Gulden Een Daalder Waard...

Ooit eens op de markt geweest en gezien wat voor knopen kunstenaars marktkooplieden zijn? Scheerlijnen worden achteloos fluitend aan deurhandvaten van autos, bomen, hekjes en van alles en nog wat vast gezet. Iemand zou eens een studie van hun nomadische knopen moeten ondernemen! Volgens mij is het echte survival of the smartest.....

Als Laatste.. er was eens een heel vreemd knoopje.....

Het komt niet van de markt, maar heeft iemand het ding van hieronder wel eens ontmoet? Meer erover in een volgende knauwer.

Agenda

De international knoop tentoonstelling in streekmuseum *De Zilverreiger* Scheldestraat 18 te Weert door **Willy Willaert** georganiseerd opent Zaterdag 10 april. **Zaterdag 29 mei** en **Zondag 12 september** allebei de dagen vanaf 10.00 uur zullen er knopenleggers bijeenkomsten zijn.

Bij speeltuinvereniging Botu, Zeilmakerstraat, Bospolder-Tussendijken, in Rotterdam is er sinds 1 november om de twee weken een knooppkursus van 14.00 - 16.00 uur. Heb je vragen of wil je gewoon meedoen, bel dan naar **Leo van Dalsen**: 010-4379673 (bgg: 06-51767668).

Iedere laatste zaterdag van de maand, uitgezonderd december, is er in tjalk *De Hoop*, die op de Leuvekade ligt, pal naast *Prins Hendrik* het Rotterdamse maritieme museum, een bijeenkomst van knopenleggers. De ontmoetingen vinden plaats tussen 11.00 en 16.00 uur. Iedereen is van harte welkom. Wil je meer weten, bel dan **Jan Hoefnagel** op 078-6146002.

**DE VOLGENDE KNOOPEKNAUWER KOMT IN JUNI
TOT DAN!**